

URADNI LIST REPUBLIKE SLOVENIJE

PREDPISI
O ZAKONSKI ZVEZI
IN DRUŽINSKIH
RAZMERJIH

s pojasnili prof. dr. Karla Zupančiča
in prof. dr. Barbare Novak

ter stvarnim kazalom prof. dr. Barbare Novak

LJUBLJANA 2008

VSEBINA

Predgovor	13
I. POJASNILA SPREMEMB ZAKONA O ZAKONSKI ZVEZI IN DRUŽINSKIH RAZMERJIH.	17
A. Spremembe Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih glede varstva in vzgoje otroka, izvrševanja roditeljske pravice ter otrokovih stikov	17
1. Razlogi za spremembe	17
2. Korist otroka	19
3. Varstvo in vzgoja otrok v primerih, ko starša ne živita skupaj	23
3.1. Ureditve v nekaterih evropskih državah	23
3.2. Ureditev po našem pravu s pojasnili sprememb po noveli ZZZDR, februar 2004	27
4. Izvrševanje roditeljske pravice	48
5. Otrokovi stiki	56
5.1. Pravna ureditev v nekaterih evropskih državah	56
5.2. Ureditev po Konvenciji o otrokovih stikih, 2005	61
5.3. Ureditev po našem pravu in obrazložitev sprememb ...	63
Seznam v opombah navedene literature	89
B. Spremembe Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih glede preživljanja	95
1. Razlogi za spremembe	95
2. Ureditve v nekaterih evropskih državah	96
2.1. Hrvaška	96
2.2. Nemčija	98
2.3. Švedska	100
2.4. Avstrija	102

3.	Ureditev po našem pravu in pojasnila sprememb	103
3.1.	Preživljanje med zakonci	103
3.2.	Preživljanje med starši in otroki	113
3.3.	Zahteva za povračilo izdatkov preživljanja	132
	Seznam uporabljene literature	137
II.	POJASNILA K PRAVNI UREDITVI REJNIŠTVA	139
1.	Uvod	139
1.1.	Rejništvo kot oblika varstva otrok brez ustrezne družinske oskrbe	139
1.2.	Opredelitev pojma rejništva	140
1.3.	Dejansko stanje na področju rejništva	141
2.	Zagotavljanje temeljnih standardov pri izvajanju rejništva ..	142
2.1.	Naloge države	142
2.2.	Dejavnost centrov za socialno delo	143
2.3.	Pogoji za izvajanje rejniške dejavnosti	143
2.3.1.	Splošni pogoji, ki jih mora izpolnjevati rejnik ..	143
2.3.2.	Posebni pogoji za posamezne vrste rejnikov ...	144
2.4.	Normativi za izvajanje rejniške dejavnosti	145
2.5.	Materialno nadomestilo rejniku	146
3.	Namestitev otroka v rejništvo proti volji staršev	148
3.1.	Ukrepi za ločitev otroka od njegovih staršev	148
3.2.	Izdaja odločbe o rejništvu in sklenitev rejniške pogodbe	150
3.3.	Načrtovanje pomoči rejencu	151
3.4.	Upravičenja staršev in rejnika v času rejništva	153
3.4.1.	Skrb za otroka	153
3.4.2.	Otrokovo bivališče	155
3.4.3.	Otrokovi stiki	155
4.	Namestitev otroka v rejništvo po starših	157
5.	Prenehanje rejništva	157
	Seznam uporabljene literature	159
III.	POJASNILA H KONVENCIJI O URESNIČEVANJU OTROKOVIH PRAVIC	161
1.	Splošno	161
2.	Postopki, za katere se uporablja konvencija	163

3.	Uresničevanje otrokovih pravic v postopku pred sodiščem ..	165
3.1.	Pravdni postopek	165
3.2.	Nepravdni postopek	179
3.2.1.	Splošno	179
3.2.2.	Postopki družinskega prava brez posebne ureditve	179
3.2.3.	Postopki družinskega prava s posebno ureditvijo	183
3.2.4.	Usklajenost nepravdnega postopka s konvencijo	184
4.	Uresničevanje otrokovih pravic v postopku pred centrom za socialno delo	185
	Seznam uporabljene literature	187
IV.	POJASNILA K ZAKONU O REGISTRACIJI ISTOSPOLNE PARTNERSKE SKUPNOSTI	189
1.	Uvod	189
2.	Pravno urejanje istospolnih partnerskih skupnosti v luči Sveta Evrope in Evropske unije	190
3.	Temeljna modela za pravno urejanje istospolnih partnerskih skupnosti v Evropi	192
3.1.	Skandinavski model	192
3.1.1.	Pravna ureditev istospolnih partnerskih skupnosti na Danskem	193
3.1.2.	Pravna ureditev istospolnih partnerskih skupnosti na Švedskem	195
3.1.3.	Pravna ureditev istospolnih partnerskih skupnosti na Finskem	200
3.2.	Model zakonske zveze	203
3.2.1.	Pravna ureditev istospolnih partnerskih skupnosti na Nizozemskem	203
3.2.2.	Pravna ureditev istospolnih partnerskih skupnosti v Belgiji	205
3.2.3.	Pravna ureditev istospolnih partnerskih skupnosti v Španiji	207
3.3.	Skupne usmeritve obeh modelov	209
4.	Nova slovenska pravna ureditev	211
4.1.	Razmislek o konceptu pravne ureditve istospolnih skupnosti	211

4.2.	Slovensko pozitivno pravo	214
4.2.1.	Postopek registracije istospolne partnerske skupnosti	215
4.2.2.	Pogoji za registracijo istospolne partnerske skupnosti	221
4.2.3.	Pravne posledice registrirane istospolne partnerske skupnosti med partnerjema	224
4.2.4.	Pravne posledice registrirane istospolne partnerske skupnosti v razmerju partnerjev do otrok	232
4.2.5.	Prenehanje registrirane partnerske skupnosti	237
4.2.5.1.	Pravne posledice prenehanja registrirane partnerske skupnosti na temelju odločbe	238
4.3.	Usklajenost ureditve z evropskimi priporočili	244
	Seznam uporabljenе literature	247
V.	POJASNILA K ZAKONU O OSEBNEM IMENU	251
1.	Uvod	251
2.	Osebno ime partnerjev	252
2.1.	Osebno ime zakoncev	252
2.2.	Osebno ime zunajzakonskih partnerjev	254
2.3.	Osebno ime registriranih istospolnih partnerjev	255
3.	Osebno ime po spremembi spola	255
4.	Osebno ime otroka	256
4.1.	Izbira osebnega imena ob otrokovem rojstvu	256
4.2.	Sprememba osebnega imena otroka	259
	Seznam uporabljenе literature	263
VI.	POJASNILA K ZAKONU O MATIČNEM REGISTRU	265
VII.	POJASNILA K ZAKONU O ZDRAVLJENJU NEPLODNOSTI IN POSTOPKIH OPLODITVE Z BIOMEDICINSKO POMOČJO	269
1.	Zdravljenje neplodnosti in oploditev z biomedicinsko pomočjo – zdravstvena ukrepa za uresničevanje svobode odločanja o rojstvu otrok	269
2.	Pravna podlaga zdravljenja neplodnosti in oploditev z biomedicinsko pomočjo	270
3.	Vsebinske rešitve Zakona o zdravljenju neplodnosti in postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo	274
	Seznam v opombah navedene literature	305

IZ USTAVE REPUBLIKE SLOVENIJE	309
ZAKON O ZAKONSKI ZVEZI IN DRUŽINSKIH RAZMERJIH (ZZZDR-UPB1)	311
Prvi del: UVODNE DOLOČBE	311
Drugi del: ZAKONSKA ZVEZA	314
1. Splošne določbe	314
2. Pogoji za sklenitev in veljavnost zakonske zveze	315
3. Oblika sklenitve zakonske zveze	316
4. Neveljavnost zakonske zveze	318
5. Pravice in dolžnosti zakoncev	320
6. Premoženska razmerja med zakonci	321
7. Prenehanje zakonske zveze	324
8. Razmerja med razvezanima zakoncema po razvezi zakonske zveze	327
Tretji del: RAZMERJA MED STARŠI IN OTROKI	329
1. Ugotavljanje očetovstva in materinstva	329
2. Izpodbijanje očetovstva in materinstva	331
3. Pravice in dolžnosti staršev ter otrok	332
4. Izvrševanje roditeljske pravice	336
5. Odvzem roditeljske pravice	337
6. Prenehanje roditeljske pravice	338
7. Podaljšanje roditeljske pravice	338
8. Ukrepi centra za socialno delo	339
9. Dolžnost preživljanja	340
Četrty del: POSVOJITEV	343
1. Pogoji za posvojitvev in razmerja, ki nastanejo s posvojitvijo	343
2. Postopek za posvojitvev	345
3. Neveljavnost posvojitvev	347
Peti del: REJNIŠTVO	347
1. Namen rejništva	347
2. Rejništvo po odločbi centra za socialno delo	347
3. Rejnik	348
4. Prenehanje rejništva	349
5. Oddaja otroka v rejništvo po starših	350

Šesti del: SKRBNIŠTVO	350
1. Namen skrbništva	350
2. Skrbnik	351
3. Skrbništvo nad mladoletnimi	355
4. Skrbništvo za osebe, ki jim je odvzeta poslovna sposobnost	356
5. Skrbništvo za posebne primere	357
6. Postopek	358
Sedmi del: PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE	361
Pravilnik o sklepanju zakonske zveze	369
Pravilnik o postopku in vsebini izvajanja svetovalnega razgovora	377
Pravilnik o postopku za popis in ocenitev premoženja oseb pod skrbništvom ter o pripravi skrbniških poročil	381
ZAKON O IZVAJANJU REJNIŠKE DEJAVNOSTI (ZIRD)	387
Pravilnik o pogojih in postopkih za izvajanje zakona o izvajanju rejniške dejavnosti	409
IZ TEMELJNEGA ZAKONA O POSVOJITVI	423
KONVENCIJA O OTROKOVIH PRAVICAH	427
EVROPSKA KONVENCIJA O URESNIČEVANJU OTROKOVIH PRAVIC	451
IZ ZAKONA O PRAVDNEM POSTOPKU (ZPP-UPB3)	463
IZ ZAKONA O NEPRAVDNEM POSTOPKU (ZNP)	469
IZ ZAKONA O IZVRŠBI IN ZAVAROVANJU (ZIZ)	495
ZAKON O REGISTRACIJI ISTOSPOLNE PARTNERSKE SKUPNOSTI (ZRIPS)	499
Pravilnik o registraciji istospolnih partnerskih skupnosti	513
ZAKON O OSEBNEM IMENU (ZOI-1)	521
ZAKON O MATIČNEM REGISTRU (ZMatR-UPB1)	531
Pravilnik o izvrševanju zakona o matičnem registru	549
IZ ZAKONA O NOTARIATU (ZN)	571

IZ ZAKONA O SOCIALNEM VARSTVU (ZSV)	579
IZ ZAKONA O STARŠEVSKEM VARSTVU IN DRUŽINSKIH PREJEMKIH (ZSDP)	653
IZ ZAKONA O JAVNEM JAMSTVENEM IN PREŽIVNINSKEM SKLADU REPUBLIKE SLOVENIJE (ZJSRS)	697
IZ ZAKONA O MEDNARODNEM ZASEBNEM PRAVU IN POSTOPKU (ZMZPP)	705
Uredba Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovor- nostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000	727
ZAKON O ZDRAVSTVENIH UKREPIH PRI URESNIČEVANJU PRAVICE DO SVOBODNEGA ODLOČANJA O ROJSTVU OTROK (ZZUUP)	765
Navodilo za izvrševanje zakona o zdravstvenih ukrepih pri uresničevanju pravice do svobodnega odločanja o rojstvu otrok ..	773
ZAKON O ZDRAVLJENJU NEPLODNOSTI IN POSTOPKIH OPLODITVE Z BIOMEDICINSKO POMOČJO (ZZNPOB)	779
Stvarno kazalo	799